

Les estades d'Àlvar del Portillo a Catalunya

L'historiador i pedagog Josep Masabeu analitzà les 37 estades documentades d'Àlvar del Portillo a Catalunya a la conferència amb què va cloure, dijous passat, l'Aula de Teologia de l'Oratori de Bonaigua.

10/03/2022

Les 37 vegades que Àlvar del Portillo va estar a Catalunya al llarg de la seva vida van ser analitzades amb

detall per l'historiador i doctor en pedagogia Josep Masabeu, dins del cicle de conferències que l'Aula de Teologia de l'Oratori de Santa Maria de Bonaigua de Barcelona ha organitzat amb motiu del centenari del seu naixement.

Amb el títol de *Les estades d'Àlvar del Portillo a Catalunya*, Masabeu exposà davant unes 250 persones que la primera estada d'Àlvar del Portillo en aquestes terres va ser amb motiu de l'Exposició Universal de 1929, quan tenia 15 anys, i no va tornar fins després de la guerra civil, quan el 1939 el destacament d'enginyers del qual era oficial va ser traslladat a Olot. Va romandre en aquest municipi gironí allotjat en una pensió on la mestressa es va proposar casar la seva filla amb Àlvar del Portillo, que ja havia lliurat la seva vida a Déu. Sant Josepmaria, que en aquells moments estava a Madrid, va intuir de manera

sobrenatural el que passava i va demanar als qui l'acompanyaven en aquell moment que resessin amb ell l'oració mariana *Recordau-vos* per una persona que ho necessitava, demanant la protecció de la Mare de Déu. Posteriorment, Àlvar del Portillo va explicar a sant Josepmaria que havia notat les seves oracions per desempallegar-se d'aquella situació. Aquest fet va donar lloc al punt 546 de Camí, sobre la comunió dels sants, alhora que va néixer el costum que tots els membres de l'Opus Dei resessin cada dia aquesta oració anomenada també *Oració Saxum* pel membre de la prelatura que més ho necessiti en aquell moment. Àlvar del Portillo va tornar a Madrid el juliol de 1939 i tres mesos després, l'octubre de 1939, va ser nomenat secretari general de l'Opus Dei.

A partir d'aquell moment, les seves estades a Catalunya, sol o

acompanyant a sant Josepmaria, es relacionen amb els inicis de l'Opus Dei a Barcelona, on va tractar a Rafael Termes i Alfons Balcells. En aquells viatges també hi havia José María Hernández Garnica, entre d'altres. Al juny de 1940 es llogà el pis anomenat Palau, al carrer Balmes, que va ser el primer centre de l'Opus Dei a Catalunya. Aviat també van arribar les incomprendensions i persecucions.

A partir de l'any 1941, van néixer unes relacions intenses amb l'abat coadjutor de Montserrat, Aureli Maria Escarré, que durarien anys, d'acord amb les cartes intercanviades entre ambdós. Escarré va voler informar-se sobre l'Opus Dei a través del bisbe de Pamplona, Mons. Marcelino Olaechea, que coneixia bé sant Josepmaria des d'abans de la guerra. Li va donar molt bones referències i li va dir que s'informés a través del

bisbe de Madrid, Mons. Leopoldo Eijo Garay, que li va donar tota mena d'explicacions positives sobre l'Obra.

En un viatge que l'Abat Escarré va fer a Madrid, va anar a visitar sant Josepmaria, a la residència on vivia, però no hi era, i el va atendre Àlvar del Portillo. Masabeu va explicar que "la seva actitud va sorprendre l'abat Escarré perquè desdramatitzava totalment les fortes incomprensions" que patien els membres de l'Opus Dei de Barcelona durant aquells anys. "Sens dubte, –va afegir– l'afecte de l'abat Escarré i el prestigi de Montserrat a tot Catalunya van contribuir de manera molt positiva per apaivagar els ànims".

Sant Josepmaria va demanar a Àlvar del Portillo, el maig de 1943, que gestionés a Roma el *Nihil obstat* de la Santa Seu per a l'erecció diocesana de la Societat Sacerdotal de la Santa Creu, que permetria l'ordenació

sacerdotal de membres de l'Opus Dei. L'abat Escarré li va facilitar cartes de recomanació per al pare Anselm Albareda, prefecte de la Biblioteca Vaticana, que després seria cardenal, i per l'abat Gregori Sunyol, president del Pontifici Institut de Música Sacra, dos monjos de Montserrat. Àlvar del Portillo va anar a Roma, i en poc més d'una setmana va ser rebut en una audiència pel Papa Pius XII i també va tenir diverses trobades amb el substitut de la Secretaria d'Estat, Mons. Giovanni Battista Montini, el futur Pau VI. L'extraordinari del cas és que Àlvar del Portillo era un laic de 29 anys i resultava difícil entendre la celeritat amb què el va rebre el Papa. Abans de tornar a Madrid des de Roma, Àlvar del Portillo va mantenir tres llargues entrevistes amb el cardenal Vidal i Barraquer, arquebisbe de Tarragona, a qui el general Franco havia impedit tornar a Espanya.

Aprovada la Societat Sacerdotal de la Santa Creu, Àlvar del Portillo va rebre l'ordenació sacerdotal el 1944. Dos anys després va tornar a viatjar a Roma acompanyat per José Orlandis, a bord del vaixell J.J. Sister en direcció a Gènova, per gestionar l'aprovació pontifícia de l'Opus Dei. En les gestions davant la Santa Seu va tornar a comptar amb la col·laboració dels dos monjos de Montserrat esmentats i d'un altre, el futur abat Pere Celestí Gusi, expert liturgista.

Des d'aleshores Àlvar del Portillo fixa la seva residència a Roma, al costat de sant Josepmaria. Mentrestant, va anar creixent la tasca apostòlica de l'Opus Dei a Catalunya, i van venir posteriors visites al costat de sant Josepmaria. El 1973 Àlvar del Portillo va ser operat pel doctor Salvador Gil Vernet a la clínica Sant Josep de Barcelona d'una malaltia prostàtica. Per aquest motiu va fer unes

setmanes de repòs a la casa de recessos de Castelldaura, a Premià de Dalt.

En les seves estades a Barcelona acostumava a visitar la Mare de Déu de la Mercè, a qui sant Josepmaria havia encomanat el futur de l'Opus Dei, als anys 40. Va ser a Castelldaura, el 1974, quan sant Josepmaria, amb l'ajuda d'Àlvar del Portillo, va acabar de preparar els estatuts de l'Opus Dei, que van ser els mateixos, literalment, que va aprovar el Papa Joan Pau II el 1982, quan va erigir l'Opus Dei en prelatura personal. En Josep Masabeu va explicar que l'únic canvi va ser la substitució de la paraula *socis* per *fidels* de la prelatura de l'Opus Dei.

El 1975 Àlvar del Portillo va ser escollit per unanimitat successor de sant Josepmaria al capdavant de l'Opus Dei. A partir de llavors, i fins

que va morir el 1994, Àlvar del Portillo va realitzar 16 visites a Catalunya. D'aquestes estades Josep Masabeu va destacar les de 1982, amb tertúlies a l'escola esportiva Brafa, i la de 1989 amb una gran trobada al camp de futbol del col·legi Viaró. Com a mostra del seu coneixement de Catalunya i de la llengua catalana, va explicar una anècdota. Una vegada en una reunió amb gent jove li van cantar la popular havanera *La Gavina*. Un dels intèrprets li va lliurar un full amb la traducció al castellà, però Àlvar del Portillo li va dir que no calia. “Als 14 anys ja havia llegit el *Blanquerna* de Ramon Llull”.

Durant el col·loqui, responent a una pregunta, Josep Masabeu va explicar que ja ha acabat el llibre de les estades de sant Josepmaria a Catalunya, i que probablement sortirà abans de Nadal. Sant Josepmaria va fer 37 viatges a

Catalunya, en els quals va visitar 128 llocs, incloent-hi el Pas dels Pirineus.

Va concloure sintetitzant les estades d'Àlvar del Portillo a Catalunya, que també van ser 37. Dotze de les estades van ser acompanyant el fundador de l'Opus Dei, nou ell tot sol, i setze després de ser elegit successor de sant Josepmaria.

Salvador Aragonés

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/estades-
alvaro-del-portillo-a-catalunya/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/estades-alvaro-del-portillo-a-catalunya/)
(04/08/2025)